

Analiza de risc în domeniul de activitate al societății Univers T S.A.

I. Instabilitatea politica și legislativă

În pachetul de legi aflate în discuții în toamna acestui an, care se referă la disciplina economico-financiară a societăților comerciale cu capital majoritar/integral de stat, precum și în legislația deja aplicabilă, cum ar fi Legea nr. 296/2023 și Legea nr. 156/2024, există mai multe aspecte care ridică preocupări legate de impactul lor asupra performanței activității și a independenței acestor societăți.

Limitele stabilite nu iau în considerare particularitățile, competențele, responsabilitățile, nevoile specifice ale fiecărei companii, fiecărui domeniu de activitate. Trebuie ținut cont că unele societăți (cum e și cazul Univers T S.A.) sunt independente financiar, în sensul că nu beneficiază de bani publici ci își atrag propriile resurse.

Intervențiile și limitările impuse, pot bulversa activitatea și organizarea internă a societăților comerciale, afectându-le nu numai capacitatea de a-și menține competitivitatea pe piață ci le va și diminua performanța. Iată câteva motive pentru aceasta:

1. **Concurența cu sectorul privat:** Pentru a putea concura eficient pe piața liberă și a atrage personal bine calificat pentru construirea unui bussines performant, societățile cu capital de stat trebuie să fie capabile să ofere pachete salariale și condiții competitive. Limitarea drastică a veniturilor angajaților (prin scăderea salariilor sub nivelul pieței de profil), generează o scădere a competitivității și performanței firmei și conduce cu certitudine la migrarea angajaților bine pregătiți către companiile private, sectorul bugetar fiind astfel obligat să accepte o muncă mai puțin calificată cu rezultate pe măsură.
2. **Imixtiunea în politica de personal:** Noua legislație limitează capacitatea societăților de a angaja personal și de a recompensa performanța în mod adecvat, impunând restricții arbitrare în ceea ce privește nivelul salariilor. Trebuie ținut cont că factorul uman joacă un rol crucial în asigurarea performanței unor societăți care gestionează, mai ales în sectorul HORECA unde calitatea serviciilor este semnificativ influențată de calitatea personalului angajat.

3. Reducerea valorii tichetelor de vacanță, cuconsecințe directe asupra scăderii consumului intern.
4. Limitarea/interzicerea accesului la fonduri europene sau ajutoare de stat (cum a fost cazul sprijinului de stat pentru sectorul HORECA în perioada Covid), datorită acționariatului de stat, societatea noastră fiind considerată neeligibilă.
5. Alte Riscuri specifice pentru companii de stat:
  - Greutate în adoptarea deciziilor rapide de management și investiții, din cauza procedurilor birocratice și aprobărilor multiple necesare.
  - Limitări privind alegerea furnizorilor și flexibilitatea operațională, generând întâzieri sau creștere costuri versus concurență privată.

II. Riscul de piață

Piața HORECA este extrem de volatilă și dinamică, iar competiția este acerbă și deseori nedreaptă. Indiferent de ce studiu al pieței vom efectua, nu se poate determina cu precizie dacă tot ce va oferta se va și vinde, deoarece preferințele și orientările consumatorilor, nivelul prețului și mărimea ofertei competitorilor sunt imprevizibile. Așa că, instabilitatea cererii, a vânzărilor, a prețului, determină apariția riscului în activitatea societății.

III. Riscul economic (de exploatare) și contextul socio-economic:

Sectorul [HoReCa](#) rămâne unul dintre cele mai vulnerabile din economie în contextul crizelor, implicit și în actualul context socio-economic.

Riscul economic este legat de structura costurilor de exploatare (în fixe și variabile) și depinde în mod direct de ponderea mai mare sau mai mică a cheltuielilor fixe în totalul cheltuielilor.

Societatea se poate confrunta cu situații diferite datorită interacțiunii unor factori, cum ar fi:

- **Creșterea costurilor:** Majorarea prețurilor la energie, alimente, materii prime și alte servicii (efect multiplicator al inflației) pune o presiune mare pe competitivitate și prețurile finale.

- **Instabilitatea economică:** O încetinire economică sau o recesiune poate reduce cererea de călătorii și servicii de ospitalitate. Variabilitatea cererii, face încasările nesigure, ca de altfel și posibilitățile de plată a furnizorilor și de extindere a afacerii, precum și creșterea riscului de neîncasare a creanțelor.
- **Schimbări fiscale/Reglementare:** Modificările legislative neprevăzute, creșterea taxelor și lipsa predictibilității pot afecta viabilitatea afacerilor.

III. Criza Forței de Muncă și Costurile Asociate:

- **Deficitul de personal:** Dificultatea de a găsi și păstra angajați calificați rămâne o problemă acută, exacerbată de migrația personalului către sectoare mai bine plătite și cu condiții de muncă mai bune.
- **Costurile cu personalul:** Creșterea inflației salariale și a costurilor cu forța de muncă (care reprezintă o pondere semnificativă din cheltuieli) afectează marjele de profit.
- **Lipsa de calificare/Instabilitate:** Rata mare de rotație (turnover) și lipsa unui sistem educațional solid în domeniu pot duce la scăderea calității serviciilor.

IV. Digitalizare și Securitate Cibernetică:

- **Amenințări cibernetice:** Riscuri legate de atacuri cibernetice, furtul de date personale ale clienților (inclusiv carduri, pașapoarte, preferințe) și compromiterea sistemelor de rezervare online.
- **Transformarea digitală:** Necesitatea constantă de a investi și a ține pasul cu noile tehnologii (de la check-in automat la sisteme de management al proprietății) pentru a răspunde așteptărilor clienților.

V. Așteptările Clienților și Reputația Online:

- **Așteptări în schimbare:** Clienții devin mai exigenți în privința personalizării, a standardelor de igienă și a experienței generale.
- **Managementul reputației:** Recenziile online negative pot afecta rapid și semnificativ brandul și încrederea clienților.

- **Concurența:** Concurența crescută, inclusiv din partea giganților tehnologici care oferă soluții de rezervare și date despre clienți.

VI. Sustenabilitate și Schimbările Climatice:

- **Presiunea pentru sustenabilitate:** Creșterea cererii din partea clienților și a reglementărilor pentru practici de business mai ecologice și responsabile social (reducerea amprentei de carbon, gestionarea deșeurilor).
- **Impactul climatic:** Evenimentele meteorologice extreme sau schimbările climatice pot afecta destinațiile turistice și pot cauza întreruperi în afaceri și în lanțurile de aprovizionare.

VII. Riscuri de Sănătate Publică și Reglementare:

- **Boli infecțioase/Pandemii:** Riscul reapariției unor crize sanitare (similar COVID-19) care să impună restricții de călătorie, distanțare socială și noi standarde de igienă.
- **Conformitatea legală:** Respectarea reglementărilor locale și internaționale în continuă schimbare (sănătate, siguranță, licențiere, dreptul muncii).

Concluzie:

Riscurile majore pentru sectorul HoReCa în 2025-2026 includ presiunea pe marjele de profit din cauza creșterii costurilor (materii prime, energie, salarii) și a inflației, posibila creștere a TVA-ului pentru servicii de cazare la 21% care ar putea duce la declinul industriei și scăderea consumului intern. Un risc suplimentar este legat de redistribuirea cererii turistice, cu o scădere a turismului intern în detrimentul celui extern, ceea ce pune presiune pe strategiile operatorilor.

Pe lângă riscurile specifice industriei ospitalității, există un impact suplimentar generat de constrângerile legislației privind companiile de stat, care impune reguli stricte de guvernanță corporativă.